

**СУТНІСТЬ АКТИВІВ І ПАСИВІВ КОМЕРЦІЙНОГО БАНКУ**

Ситуація в банківській системі України на сьогодні залишається досить складною: спостерігається низька кредитна активність банків, значна частина збиткових банків, і, що головне, низька якість банківських активів.

Складність і багатогранність процесу управління комерційним банком потребує комплексного підходу, що передбачає нерозривну єдність активів і пасивів, доходів і витрат, які є взаємозалежні та взаємообумовлені.

За результатами проведеного нами дослідження, можна сказати, що активи комерційного банку – це напрями розміщення та використання ресурсів банку для отримання прибутку при раціональному розподілі ризиків за окремими видами операцій та для підтримки ліквідності банку. Пасиви комерційного банку – це ресурси банку, які складаються з власних, залучених і запозичених коштів для проведення активних операцій та одержання прибутку.

Сутність активів і пасивів комерційних банків обумовлюється їх роллю в економіці як фінансових посередників, що акумулюють тимчасово вільні кошти суб'єктів господарської діяльності і розміщують їх на умовах повернення, строковості й платності у тих суб'єктів господарювання, які потребують цього для забезпечення виробничого процесу.

Шляхом опрацювання літературних джерел нами визначено і наведено специфіку та структуру банківських операцій, зокрема активних та пасивних. Зазначено, що активні операції банківської установи – це діяльність банку, пов'язана з ефективним розміщенням наявних у банку ресурсів у кредити, депозити, інвестиції, основні засоби, а також у товарноматеріальні цінності та їх оптимізація. Пасивні операції банку можуть здійснюватися у формі: залучення коштів на депозитні рахунки – поточні, строкові, ощадні та інші; недепозитного залучення коштів: одержання позичок на міжбанківському ринку, позичок НБУ, випуск банківських облігацій, векселів та інших зобов'язань.

Проведені нами дослідження підтверджують, що аналіз активів та пасивів комерційних банків має важливість.

Аналіз активів комерційного банку припускає оцінку економічної діяльності і ризикованості операцій, а також аналіз структури його операцій. Структура активів комерційного банку повинна відповідати вимогам ліквідності, щоб мати змогу щодня забезпечувати роботу банку за своїми зобов'язаннями.

Ціллю кожного комерційного банку, не зважаючи на тенденції в структурі та складі активів, повинно бути створення раціональної структури активів, що буде залежати від якості активів. Важливим моментом є визначення питомої ваги різних статей активу балансу та їх значимість для комерційного банку.

Аналіз пасивів банку починається з визначення співвідношення між капіталом банку та його зобов'язаннями. Структура ресурсів банку визначає його тактику у формуванні ресурсів.

Загалом аналіз пасивів означає дослідження власного капіталу та зобов'язань банку, а аналіз активів – це дослідження власне розміщення фінансових ресурсів банківською установою.

Таким чином, пасивні депозити слугують важливим джерелом коштів, завдяки яким банки формують переважну частину своїх дохідних активів; недепозитні кошти найчастіше залучаються для підтримання ліквідності банків; активні операції банків дозволяють їм ефективно використовувати можливості щодо отримання прибутку та підтримання загального їх фінансового стану на належному рівні.

*Список літератури*

1. Міщенко В.І., Науменкова С.В. Банківська енциклопедія. К.: Центр наукових досліджень. Національний банк України: Знання, 2011. 504 с.
2. Тришак Л.С., Мацук З.А., Шийко В.І. Фінансовий механізм управління активами і пасивами банківських установ. *Облік і фінанси*. 2019. № 4(86). С. 88-95.
3. Добровольська О.В., Острініна О.П., Лопаткіна А.О. Аналіз сучасного стану активів та пасивів комерційного банку. *Науковий вісник Херсонського державного університету*. 2017. Вип. 27(3). С. 28-32.